

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ, Str. Iuliu Maniu Nr. 31

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ
Abonament: 500 Lei ia an

Redactor responsabil:
Protoiereu DUMITRU ANTAL

CUPRINSUL:

Adunarea eparhială.
O. Bucevschi: Înălțarea Domnului.
Prof. Dr. G. L. Muntean: Noua dreptate.

Pr. Gh. Micu: Conferința de primăvară a tr. Lăpuș.
Cronică. — Bibliografie. — Concurs pentru întregirea parohiei Miluan.

ADUNAREA EPARHIALĂ

Solemnitățile deschiderii a fost premersă de serviciul sfintei Liturghii, urmat de Chemarea Duhului Sfânt, oficiat de însuși Prea Sf. Sa Episcopul nostru *Nicolae Ivan*, asistat de prot. stavrofor Dr. Seb. Stanca, cons. eparh., Alex. Baba, protopopul Alba-Iuliei, Sorin Furdui, prot. Câmpeni, pr. A. Mușat și protodiacon Dr. I. Vască, rectorul Acad. teologice. Răspunsurile au fost date de Corul mixt al Catedralei, condus de dl prof. A. Bena. A fost un serviciu într'adevăr revelator.

La ora 11, în fața alor 41 de deputați, Prea Sf. Sa deschide ședința, rostind următoarea cuvântare:

HRISTOS A ÎNVIAT!

Domnilor Deputați,

Cu ziua de azi Eparhia noastră intră în o nouă perioadă de viață bisericească constituțională având la bază o activitate încheiată de 12 ani dela reînființarea ei.

Istoria nepărtinitoare va încresta puținul ce am aflat aici și tot ce s'a putut realiza în acest interval de timp, fiind seamă de sigur și de greutățile începutului, inerente oricărei înjghebări noi.

La nici un prilej de seamă n'am uitat să scot la iveală marile merite ale colaboratorilor mei, în special meritul membrilor adunărilor eparhiale precedente, cari au avut multă înțelegere și suflet curat în aprecierea nizuințelor noastre spre bine, concretizate în organizarea, închegarea și consolidarea Eparhiei.

Încă în cuvântul de deschidere al sesiunii din urmă mi-am exprimat dorința, ca biserica vie, enoriașii alegători să onoreze cu încrederea lor pe toți cei ce și-au făcut datoria, ca membri ai adunării eparhiale.

Aceasta dorință a și fost onorată în măsură covârșitoare — iar intrarea unor elemente noi și valoroase — în locul celor dispăruți și retrași de bună voie, nu poate decât să ne bucure, căci în definitiv orice corporațiune vie, după un timp oarecare are nevoie de premenire cu elemente noi, pregătite sufletește pentru de a intra în viața publică.

În același timp trebuie să îmi arăt toată mâhnirea mea, că anumiți bărbați distinși, cari prin munca și experiența lor probată au adus servicii prețioase bisericii și în deosebi Eparhiei noastre, au rămas de astădată în afară de adunarea eparhială.

Deprinderi necunoscute până aci în viața bisericească i-a înlăturat din sânul corporațiunii unde prezența lor era nu numai dorită, dar și de cel mai mare folos pentru interesele Eparhiei Vadului, Feleacului și Clujului.

Asemenea porniri sper, că le vom putea împedeca în viitor, ca unele ce sunt păgubitoare tradițiilor sănătoase — de omenie și de cuviință — în cari a trăit biserica ortodoxă din Ardeal.

Vream să se știe, că cei ce vor să intre în sanctuarul bisericii trebuie să se examineze pe sine și conștiința lor și numai atunci să se apropie, dacă s'au împărțit cu trupul

și sângele lui Hristos. După acest cuvânt de introducere revin la problemele ce ne preocupă — și trebuie să ne preocupe promovând binele bisericii.

Între aceste socotim:

1. Învățământul teologic.

Aceasta problemă interesează întreaga biserică — dar interesează în măsură și mai mare Biserica din Ardeal.

Guvernul Țării întocmise un proiect, pe care avea de gând să îl voteze în sesiunea parlamentară din urmă. Acest proiect pornea dela cele mai bune intențiuni, dar avea și dispoziții, cau tindeau la suprimarea Academiei teologice, lăsând numai una pentru Metropolia Ardealului.

Chiar și Academia noastră urma să fie desființată, luându-i locul o facultate în cadrele Universității de aici.

Întreg episcopatul din Ardeal a luat o atitudine hotărâtă prin declarația solemnă luată aici la Cluj la 22 Martie a. c., că nu poate renunța la Academii noastre înființate cu multă însuflețire și dezvoltate cu multe jertfe.

Oricât de ispititoare ar fi o facultate teologică cu titlurile ei științifice, rămâne indiscutabil adevărul că numai o preoțime pregătită de Biserică, va fi în măsură să cunoască și să-i servească idealurile ei sfinte și mântuitoare. De aceea apelez la clerul și în deosebi și la mireni noștri să se pătrundă de convingerea, că învățământul teologic trebuie să rămână pentru totdeauna sub conducerea bisericii, și în consecință să susțină aceasta teză cu toată căldura, luând apărarea Academii noastre teologice, așezăminte pentru educație serioasă și pregătirea solidă a clerului nostru de astăzi și de mâine.

2. Nu de mai puțină importanță mi se pare grija pentru întărirea credinței ortodoxe în părțile nordice ale Eparhiei.

În anii trecuți am avut bucuria să vedem zeci de mii de suflete îndreptându-se spre drumul Damascului.

Delăturând din cale greutățile, trebuie să consolidăm opera începută, pășind cu încredere spre scopul cel mare al unității în credință a neamului nostru. Ne vom supune deci poruncii sfinte lăsată de Mântuitorul „o turmă și un păstor“.

Și aici se începe rolul hotărîtor al fruntașilor noștri mireni alături de preoțime.

Bisericile din Ardeal, chiar și cele cari nu dau drepturi poporului, au concentrat organizații puternice pentru apărarea bisericii lor și întărirea credinței. Nu înțelegem ce ar putea împedeca pe ai noștri să desfășoare aceeași înțelegere și aceeași însuflețire, aceeași râvnă și același apostolat — ca și cea mai frumoasă contribuție la refacerea sufletelor și la expansiunea biruitoare a neamului nostru.

3. O altă din problemele mari a fost și este și terminarea catedralei noastre. Zidirea începută cu un elan de însuflețire fără pereche acum 9 ani n'avem să o putem continua din cauza crizei grele economice și financiare, în care se găsește Statul nostru, altcum angajat prin declarații solemne, de a nu da tot sprijinul, fără cari angajamente nici că am fi putut începe o clădire monumentală și costisitoare.

Ultimul refugiu îl vom lua la sprijinul puternic al M. Sale Regelui Carol II-lea, care la solemnitatea punerii pietrii fundamentale din 8 Octombrie 1923, a avut numai cuvinte de îmbărbătare și de încurajare — și care sperăm, că-și va eterniza numele de Domn Mare, asistând și la actul ultim al sfințirii.

Neamul nostru a trecut prin clipe mai grele ca cele de azi. Nu mai mult cu 100 de ani, unii eram robi la unguri, alții la muscali, alții la nemți, dar prin muncă și jertfa înaintașilor, prin vrednicia lor, prin tăria credinței lor am ajuns la unitate națională, am ajuns să fim stăpâni pe glia strămoșească și stindardul nostru străluce mândru pe toate plaiurile țării.

Și atunci vor fi fost greutăți, vor fi fost lipsuri, vor fi fost suferințe mari, dar poporul cel liber ortodox și cu noi cei asupriți, aveam același suflet, aceleași aspirațiuni și aceleași credințe, cari ne-au dăruit libertatea și unitatea națională.

Avem deci exemple vii, căile bătute de înaintași, — să ne facem toți întreaga datorie, să ne așezăm fiecare la locul ce i-se cuvine — și greutățile vor trece și vom prăznuî cu toții azi-mâine reînvierea.

Pesimismul nu-i permis să ne copleșească, invidia să nu ne pască și otrava desnă-

dejdi să o alungăm din inimile și din locașurile sfinte și sfințite — și atunci toate se vor adauge nouă.

Salutând deci pe on. membrii ai Adunării eparhiale cu creștinescul „Hristos a înviat”, declar Adunarea eparhială deschisă.

Înceind, P. Sf. Sa este îndelung ovaționat. Se constituie biroul, numindu-se de secretar protoereul Dr. Vasile Sava, consil. eparh. După apelul nominal se împart actele electorale la 4 secțiuni spre verificare. Ședința se suspendă și la redeschidere, pe baza rapoartelor prezentate, aflându-se că alegerile clericale s'au făcut în regulă, se validează toate, iar dintre cele mirenești deasemenea toate, cu excepțiunea celor dela Tg.-Lăpușului și Zlatna, cari se transpun comisiei verificatoare.

Urmează alegerea diferitelor comisii, cărora li se împart rapoartele prezentate de către Consiliul eparhial.

Dela Î. P. Sf. Sa Patriarhul Miron s'a primit o telegramă, arătând că guvernul a promis un spor de 25% pentru preoții fără sesiuni parohiale, însă din motive financiare nu poate satisface deocamdată promisiunea. Se acordă câteva concedii și se ia la cunoștință renunțarea dela mandat a dlui Dr. Remus Pașca din Câmpeni. Ședința se ridică la ora 12.

Îndată după ședință toți membrii Adunării eparhiale s'au prezentat la reședința episcopescă, unde protopopul stavrofor Vasile Gan, în numele Adunării eparhiale a salutat pe P. Sf. Sa Episcopul nostru Nicolae Ivan, cu următoarele cuvinte:

În cuvântarea de deschidere Prea Sf. Voastră ați amintit că cei 12 ani de când ați început munca în eparhia re'nviată a Clujului, sunt mărturia celor ce s'au putut realiza. Nouă ni se pare după cele ce le vedem înfăptuite, că nu de 12 ani ci de 200 de ani ființează episcopia noastră, căci avem de toate, mai multe chiar decât multe episcopii vechi. Meritul în primul rând este al conducătorului, care ne-a condus și ne conduce cu atâta înțelepciune. Vă declarăm că cu începerea acestui nou ciclu, Vă urmărim cu același devotament ca și până acum.

Avem o dorință pe care rugăm pe bunul Dumnezeu să ne-o împlinească, a vedea catedra terminată și pe P. Sf. Voastră sfințindu-o. În sfințirea acestei catedrale vedem simbolul de încununare al muncii neostenite depusă pentru reclădirea din temelii și pentru veacuri a Eparhiei Vadului, Feleacului și Clujului.

Vă dorim să trăiți încă mulți ani în deplină sănătate!

După ovații îndelungate P. Sf. Sa răspunde următoarele:

Vă mulțămesc pentru că și de astădată ați venit a-mi da această atențiune și a-mi aduce un cuvânt de încurajare.

Dacă mă gândesc la vârsta mea înaintată și la greutățile ce le întâmpin în aceste vremuri prea grele, uneori cu durere sufletească mă stăpânește foarte serios îndemnul, de a lua o hotărâre mare, deschizând altuia cale de a continua munca începută de mine. Dacă nu m'aș teme de judecata istoriei și a colaboratorilor mei și 'n primul rând de a dvoastră, aș fi trecut de mult la înfăptuire acest îndemn.

Vă mărturisesc că mă simt obosit, nu atât de muncă, ci de greutățile ce mi le pune neînțelegerea și miopia autorităților de guvernare. Simțul răspunderii însă îmi dă vigoare de a sta la post, a le înfrunta pe toate și a ține piept tuturor greutăților, cu toate că sănătatea trupească începe să cedeze, contrar sănătății spirituale pe care o simt încă tare. Aceasta mă și face să rămân la post și cu acest prilej mă îndeamnă să fac apel la dvoastră pentru a-mi sta într'ajutor în toate împrejurările.

Intrăm într'un nou ciclu de șase ani, într'o nouă epocă de activitate, în care trebuie să ne nizuim din răspuțeri de a desfășura o activitate la fel ca în ciclurile trecute.

Dacă pe teren material activitatea poate fi stăvilită de criza financiară, rămâne larg terenul spiritual, atât de vast și inepuizabil. În această direcție am luat dispoziții ca preoțimea să facă zilnic toate serviciile ce se cer după rânduiala bisericească, ca să nu se poată zice că peste săptămână nu fac nimic. De asemenea am dispus înființarea fondului milelor, ca să putem veni într'ajutorul văduvelor, orfanilor și săracilor. Și dacă aceste dispoziții n'au fost îndeplinite până acum integral, nădăjduesc că se vor îndeplini în viitor.

Un sprijin puternic trebuie să avem în mireniile noastre, cari trebuie să se organizeze sistematic și să se grupeze pe lângă biserică, căci numai prin o întărire spirituală ne putem salva țara de prăbușire.

Să începem deci o viață nouă, cu un suflu nou. Vă mulțumesc încă odată, împărtășindu-vă binecuvântările mele arhieresti.

P. Sf. Sa e îndelung ovaționat.

O parte dintre deputați au rămas la P. Sf. Sa la masă, iar în celelalte două zile ceilalți.

Ședința a doua se deschide la ora 16 și $\frac{1}{4}$ în sala festivă a primăriei, având la ordinea zilei alegerea Consiliului eparhial plenar, membrii în consistoarele spirituale, eparhial și mitropolitan, apoi delegații eparhiei noastre în Congresul Național Bisericesc, pe o nouă perioadă de 6 ani, din 1932

până în 1937. Sunt prezenți la început 38 și apoi 40 de deputați.

Alegerea se face cu vot secret prin buletine, fiind aleși în Consistoriul eparhial plenar, cu unanimitate următorii:

I. Secția bisericească.

Ordinari: 1. Loc rezervat pentru vicarul eparhiei. 2. Loc ocupat definitiv de referentul *Dr. Sebastian Stanca*. 3. Loc ocupat definitiv de referentul *Dr. Vasile Sava*. 4. Loc ocupat definitiv de referentul *Andrei Ludu*. 5. *Dr. Ioan Lupăș*, prof. univ. 6. *Vasile Gan*, protopop stavrofor.

Suplitori: 1. *Grigore Pletosu*, protopop stavrofor, Bistrița. 2. *Iovian Mureșan*, protopop, Turda. 3. *Petru Popovici*, protopop. Abrud.

II. Secția Culturală.

Ordinari: *Dr. Ioan Vască*, arhidiacon, rect. Acad. teol. 2. *Nicolae Vasiu*, prot. Cluj. 3. *Gheorge Bogdan-Duică*, prof. univ., Cluj. 4. *Alexandru Lapedatu*, prof. univ., Cluj. 5. *Dr. Valer Moldovan*, prof. univ., Cluj. 6. *Nicolae Bogdan*, director de Liceu, Cluj.

Suplitori: 1. *Ștefan Rusa*, protop., Tg.-Mureș. 2. *Dr. Sebastian Bornemisa*, primar, Cluj. 3. *Dr. Lazar Chirilă*, profesor, Cluj.

III. Secția financiară.

Ordinari: 1. *Laurențiu Curea*, prot., secr. ep., Cluj. 2. *Dumitru Antal*, rev. eparh., Cluj. 3. *Dr. Alex. Dragomir*, adv. Cluj. 4. *Antoniu Mandea*, dir. de bancă, Cluj. 5. *Dr. Petru Mețeș*, adv., Cluj. 6. *Dr. Victor Stanciu*, prof. univ., Cluj.

Suplitori: *Aurel Muntean*, prot., Huedin. 2. *Dr. Ioan Pop*, adv., Alba-Iulia. 3. *Ioan Zeicu*, insp. general silvic, Cluj.

În consistoriul spiritual eparhial.

Ordinari: 1. *Dr. Liviu Galaction Muntean*, prof. la Acad. teol. 2. *Patriciu Curea*, prof. de rel., Cluj. 3. *Simion Vasinca*, preot la Inst. corector, Cluj.

Suplitori: 1. *Ioan Fodorean*, paroh, Valea-Bulzului. 2. *Vasile Span*, paroh, Lupșa.

În consistorul spiritual mitropolitan.

Ordinar: *Dr. Andrei Buzdug*, prof. Acad. teol., Cluj. Suplitor: *Ioan Goron*, spiritual la Acad. teol., Cluj.

Ca delegați ai eparhiei Clujului la Congresul Național Bisericesc din București cu unanimitate de voturi

Clerici: 1. *Dr. Ioan Lupăș*, prot., prof. univ., Cluj. 2. *Dr. Sebastian Stanca*, prof. stavrofor, consilier eparhial, Cluj.

Mireni: *Dr. Silviu Dragomir*, profesor univ., Cluj. 2. *Octavian Goga*, f. ministru, Ciucea. 3. *Alex. Lapedatu*, f. ministru, prof. univ., Cluj, iar al al 4-lea delegat mirean pe dl *Sextil Pușcariu*, prof. univ., cu o majoritate de 23 voturi, — față de dl Gh. Bogdan-Duică, prof. univ., cu 15 voturi și dl Emil Panaitescu cu 2 voturi.

Terminându-se ordinea de zi, ședința se ridică la ora 5^{1/2}.

(Va urma)

Înălțarea Domnului.

Mântuirea omenirii sub aspect obiectiv o realizează Hristos cel întrupat prin îndeplinirea celor trei misiuni, chemări sau serviri: profetică, arhierească și împărătească. Ca profet vestește mântuirea, ca arhieru o întemeiază, iar ca împărat o conduce. Firește aceste trei serviri nu trebuie și nici nu pot fi ermetic separate întreolaltă, ci se întregesc reciproc, fiind întrunite într'o singură persoană. Separându-se sau disconsiderându-se una din ele, nu mai poate fi vorba de Hristos ca Mântuitor al lumii. De chemarea împărătească pe lângă mulțimea variatelor minuni săvârșite în decursul vieții Sale pământești, țin în deosebi următoarele fapte minunate: a) pogorirea la iad, b) învierea din morți, c) înălțarea la cer și șederea de-a dreapta Tatălui. Aci ne interesează de astădată numai „Înălțarea la cer și șederea de-a dreapta Tatălui“, suprema și ultima treaptă a preamăririi lui Hristos.

În V. T. e profețit evenimentul acesta minunat, după cum citim în psalmul 68, 18: „Suiute-ai la înălțime, luat-ai captivi, primit-ai daruri dela oameni“. Însuși Mântuitorul l-a prezis limpede în timpul vieții Sale pământești: „Ieșit-am dela Tatăl și am venit în lume, iarăși las lumea și merg la Tatăl“ (In. 16, 28). „Și veți vedea pe Fiul suindu-se unde era mai înainte“ (In. 6, 62). „Mă duc să vă gătesc vouă loc“ (In. 14, 2). „Vă este de folos ca să mă duc, căci dacă nu mă voi duce Mângăietorul nu va veni la voi“ (In. 16, 7). Iar apostolul Pavel, provocându-se la amintita profeție din V. T. scrie Efesenilor: „Suindu-se la înălțime, robit-a robime și a dat daruri oamenilor. Iar aceea ce se zice că S'a suit, ce este, fără numai că S'a și pogorît întâi la cele mai de jos laturi ale pământului? Cel ce S'a pogorît, Acela este care S'a și suit mai pe sus de toate cerurile, ca să umple toate“. (Efez. 4, 8—10). „Cine este Cel ce judecă spre pierzare? Hristos este Cel ce a murit, și mai ales Care a și înviat, Care și este de-a dreapta lui Dumnezeu, care și se roagă pentru noi“. (Rom. 8, 34). „Deci Domnul, după ce a grăit cu dânșii, S'a înălțat la cer și a șezut de-a dreapta lui Dumnezeu“ (Mar. 16, 19). „Și a fost când i-a binecuvântat pe ei, S'a

depărtat dela dâșșii și se înalță la cer“ (Luc. 24, 51). Hristos cu trupul Său s'a înălțat la cer (Irineu). Hristos, după ce a îndeplinit opera de mântuire a neamului omenesc de sub povara păcatului, se înalță iarăși la cer în nour (Ciril d. Ierusalim).

La cer s'a înălțat Hristos cu putere proprie. Deci aci este o înălțare activă și nu pasivă ca cea a lui Ilie din V. T., și nici asemănătoare răpirii aeriene a lui Filip (F. A. 8, 3, 9). Ce privește apoi cuvintele „șede de-a dreapta Tatălui“, firește nu trebuie să li se dea un sens literal, căci cu privire la Dumnezeu nu se poate vorbi de partea dreaptă și de cea stângă. E numai o expresie tropică, pentru a arăta de-o parte locul de onoare pe care-l ocupă Hristos în cer și care-l ridică mai pe sus de toți îngerii (Ev. 1, 13), iar de altă parte pentru a exprima că Hristos a intrat în posesiunea măririi și puterii Sale judecătorești asupra întregii creațiuni.

Diñ punct de vedere dogmatic, înălțarea la cer și șederea de-a dreapta Tatălui au însemnătate cristologică și soteriologică. După primul aspect înseamnă că Hristos și după natura Sa omenească, cea preamărită prin înviere, a intrat în cer și în stăpânirea a toate cele din cer și de pe pământ. În „șederea de-a dreapta Tatălui“ își află cea mai pregnantă expresie stăpânirea împărătească, la care s'a ridicat Hristos, ca pe niște trepte, am putea spune, prin învierea și înălțarea Sa la cer.

De aci decurge și importanța soteriologică a înălțării la cer și șederii de-a dreapta Tatălui. De acum Hristos, „Fiul lui Dumnezeu întru putere“ (Rom. 1, 4) pătrunde și întărește pe toți cu harul său sfântitor, și oferă în sf. Euharistie puterea și pâinea vieții, chezașia proprii noastre preamăririi viitoare. De acum se împlinește cuvântul: „Și eu de mă voi înalța de pe pământ, pe toți voi trage la mine“ (In. 12, 32).

Exercitarea cerească a stăpânirii Sale întru adevăr, har, putere, și recunoașterea pe pământ a acestei stăpâniri în duh și adevăr, prin închinare și mulțumire, manifestate în cultul divin, iată elementele senzului soteriologic prezentate de înălțarea lui Hristos de-a dreapta Tatălui.

Dar înălțarea la cer nu trebuie interpretată ca un nou merit, un adaus la opera

mântuirii. Aceasta s'a încheiat prin înviere, prin care s'a realizat și preamărirea naturii omenești a lui Hristos, ci înseamnă numai deplină posesiune și exercitare a măririi, demnității și puterii, cuvenite Omului Hristos ca Fiul adevărat al lui Dumnezeu, ca „Domnul măririi“, și în acelaș timp înseamnă continua și reala mijlocire pentru noi la părintele ceresc, al cărei prim fruct se arată în trimiterea sf. Duh la Rusalii.

O. Bucevschi.

„PREDICA DE PE MUNTE“

Noua dreptate.

(Matei 5, 21—6, 34.)

Dar simpla cunoaștere, și eventuala expulzare a acestor profeți din mijlocul comunităților creștine, nu satisface decât vremelnic dreptatea divină. Ei cari direct sfidează pe Dumnezeu, urmează a-și lua pedeapsa definitivă la judecata finală. De aceea după ce Iisus în versul 19 numai prin tangentă a atins această problemă, vorbind despre soarta profeților mincinoși, ca derivând dintr'o regulă generală, în versul 22 și 23 ne înfățișează felul cum va decurge judecata finală.

Profeții mincinoși, al căror număr este mare, sunt de astădată caracterizați mai deaproape. În numele lui Iisus, ei profetesc, scot demoni și fac alte multe minuni. Profeția din (Matei 24, 24) urmează a se realiza în amănunte.

De aci rezultă că darul profeției, darul de a face minuni, nu justifică îndreptățirea înaintea lui Dumnezeu. Numele lui Iisus și în gura unui necredincios poate acționa într'o formă minunată.¹⁾

Chryzostom se provoacă la anumite cazuri speciale din Vechiul Testament, precum Saul, Balaam, Kaiafa, Nabuhadnesar etc.

Sentința judecatorului este: „Nici odată nu v'am cunoscut... duceți-vă dela Mine, voi cei ce lucrați fărădelegea“. Ei sunt alungați din împărăția desăvârșirii. Judecătorul este și regele împărăției. Reține în apropierea lui numai pe cei demni de fericire.

C) ÎNCHEIERE.

Pilda despre clădit, ca un îndemn față de ascultători 7, 24—27.

„Deci, tot cela ce aude cuvintele Mele acestea și le face pe ele, asemana-l-voiu pe el bărbatului înțelept, care și-a zidit casa sa pe piatră.

Și a căzut ploaie, și au venit râurile, și au

¹⁾ H. Weisz „Bergpredigt“ p. 107.

suflat vânturile, și s'au pornit spre casa aceea și n'a căzut, că era întemeiată pe piatră.

Și tot cela ce aude cuvintele Mele acestea și nu le face pe ele, asemana-se-va bărbatului nebun, care și-a zidit casa pe nisip.

Și a căzut ploaie, și au venit râurile, și au suflat vânturile, și au lovit în casa aceea, și a căzut, și era căderea ei mare“.

Încheierea „Predicei de pe munte“ este o dublă pildă de-o contracție simetrică. Conținutul ei, care poate fi exprimat în propoziția: „ceea ce este fundamentul pentru casă, este pentru om viața morală orientată după regulile și normele fixate de Iisus“ în ultima analiză este un îndemn la acțiuni. Punctul de greutate al vieții creștine rezidă în acțiuni. Credința fără fapte este moartă.

Creștinul care-și ordonează viața după principiile stabilite de Iisus în „Predica de pe munte“ se aseamnă omului care și-a zidit casa pe piatră. Singuritele țesături ale asemănării corăspund împrejurărilor din Palestina. Astfel este știut că iudeii obicinuiu a-și așeza casele în apropierea apelor. 1) Motivul ușor de găsit. Temperatura fierbinte în cea mai mare parte a anului era moderată în apropierea apelor. Era însă și un inconvenient, în decursul iernii și primăvara, anotimpurile ploioase, râurile se umflau pe neașteptate, apele se revărsau, și cu furie dărimau tot ce le sta în cale. În astfel de împrejurări numai clădirile cu temelii adânci și solide puteau rezista.

Fericitul Augustin este de părerea, că temelia așezată pe stâncă reprezintă biserica creștină. Din potrivă Chryzostom găsește în această pildă un simbol al tăriei și infalibilității învățăturilor lui Hristos. Legile Lui sunt chiar mai tari decât piatra. Sub scutul lor omul rezistă cu ușurință tuturor loviturilor vieții. 2)

Senzul pildei este: Cine-și ordonează viața după învățăturile lui Iisus, a pus o temelie sigură pentru fericirea vecinică. Este asigurat și împotriva fluctuațiilor vieții. Căci ceea ce îi împrumută lui soliditate și sprijin este ancoarea în temelia învățăturilor lui Iisus. Un astfel de om știe să fie gata cu soarta sa. În jurul lui, în el chiar pot veni oricâte schimbări, el rămâne tare.

Din potrivă cel ce a auzit deja vestea cea bună și serioasele îndemnuri ale lui Hristos în vederea mântuirii, și totuși continuă a trăi ca mai înainte, după cum îi dictează instinctele cărnii lui păcătoase, acela stă în fața pieirii, la fel cu iudeul lipsit de minte, care-și zidește casa lângă apă, pe nisip.

1) I. Schäfer „Parabola“ 243.

2) Cf. Steinmann op. cit. p. 200.

E demn de notat, cum Mântuitorul la finea cuvântării Sale apelează la mintea sănătoasă a ascultătorilor. Voi știți ce nebunie este, dacă nu faceți ceea ce cu v'am spus. Deci vă aveți soarta voastră în mână. Știți ce aveți de făcut, rămâne numai să voiți a face.

Nu este în contradicție această concluzie a Mântuitorului, cu învățătura, despre contribuția harului divin la mântuire. Dacă în ultima analiză harul divin nu salvează din puterea păcatului, se pretinde totuși cu necesitate o conlucrare a omului. Drumul acelei conlucrări este viața morală.

Prof. Dr. G. L. Muntean.

❧ CONFERINȚE PREOTEȘTI ȘI CERCURI RELIGIOASE ❧

Conferința de primăvară din tractul Lăpuș.

Preoțimea din tractul Lăpuș în ziua de 21 Mai 1932 s'a întrunit în conferința de primăvară în parohia centrală Tg.-Lăpușului.

Conform programului, la ora 9 s'a început oficierea Serviciului divin împreună cu invocarea Duhului Sfânt celebrat de părintele adm. prot. Ștefan Gheție, ajutat de preoții: Gh. Micu și I. Both. După rugăciunea amvonului pr. Gh. Micu rostește predica ocazională adecă explicarea Evangheliei zilei pornind dela textul „Acum grăiesc vouă cu sunt ușa oilor“. Făcând unele aplicări potrivite zilelor noastre, predica a fost ascultată cu viu interes nu numai din partea poporului, care era prezent în capelă în număr impunător, ci și de intelectuali și preoți.

Imediat după Sfta Liturgie ne-am întrunit în conferință intimă într'una din salele de învățământ ale școlii primare. Părintele președinte Nicolae German deschide ședința prin o vorbire potrivită, accentuând importanța bisericeii ca cea mai însemnată instituție. Apoi scoate în relief sarcina grea ce o are preoțimea, menirea și modul de îndeplinire a datorințelor prin colaborare împreună, bazați pe iubire și pace.

Cetindu-se apelul nominal se constată a fi prezenți preoții aproape în număr complet, numai pr. A. Perhaița sen., din cauza slăbiciunii bătrânețelor și pr. A. Thira având o înmormântare nu s'au putut prezenta.

Prin ridicare preoțimea își exprimă condoleanțele față de adormitul în Domnul preot Ioan Andreiu din Coruieni.

Trecându-se la ordinea zilei se deschide discuție liberă asupra Serviciului divin și a predicii, la care iau parte preoții: A. Manu, N. German, I. Budu, I. Both, Gh. Micu, A. Perhaița iun., A. Roman și părintele adm. prot. Șt. Gheție. Se constată, că Serviciul divin a decurs în deplină ordine, iar predica e clasificată de „foarte bună“.

Tema generală „Despre salarizarea preoților“ o citește pr. A. Manu. La discuția liberă asupra lucrării iau parte preoții: Gh. Micu, I. Budu, I. Both, N. German, I. Roman iun., P. Picu și părintele adm. prot. Șt. Gheție, care făcând unele întregiri citește o bună parte din lucrarea sa temeinic lucrată. Conferința decide ca în chestia salarizării preoților să se compună o moțiune pe baza tuturor lucrărilor intrate și să le înainteze prin forurile superioare la organele în drept, spre a obține asanarea cuvenită. Cu redactarea moțiunii se încredințează o comisie de trei: Șt. Gheție, adm. prot., pr. N. German și A. Manu.

Urmează apoi lucrarea pr. P. Picu „Mișcarea antireligioasă socialistă“, subiect bine ales și temeinic dezvoltat. La discuția liberă iau parte: prot. Șt. Gheție, pr. I. Budu, A. Perhaița și G. Micu. Lucrarea e clasificată de „foarte bună“.

La propuneri părintele adm. prot. Șt. Gheție e de părerea să se înainteze telegramă ori adresă de omagiu Preasfințitului nostru episcop Nicolae, la care să se adauge și dorința de întărire definitivă în postul de protopop pe noul ales păr. Șt. Gheție. Pr. I. Budu istorisește o minune, ce a avut loc în biserica din Suciul-de-jos în legătură cu Sfta împărățenie a credincioșilor în Duminică Floriilor a. c. ¹⁾

Președintele N. German demisionează din prezidenția conferinței preotești în favorul adm. prot. Șt. Gheție. I se primește cu mulțumită. Asemenea demisionează și raportorul Gh. Micu. Conferința nu-i primește demisia, ci-l încredințează și pe viitor cu însărcinarea avută.

Adm. prot. dă citire apoi ord. Ven. Consiliu Eparhial Nr. 2672 din 10 Aprilie a. c. Ședința se ridică pe o oră; redeschizându-se la casa prohială, șeful tractual comunică mai multe ordine spre știre și conformare.

¹⁾ N. R. Rugăm pe pr. Budu să ne trimită și nouă descrierea acestei minuni.

La ora 4 p. m., ia sfârșit conferința, mergând fiecare la ale sale cu dorința de a ne întruni cu aceeași dragoste frățească la conferința de toamnă în parohia Poiana-Porcului. Cedincioșii acestei parohii au de gând să-și renoveze biserica în decursul verii. Bunul Dumnezeu să le ajute, ca să isprăvească cu bine lucrarea.

Pr. Gh. Micu.

CRONICĂ

Salarul preoților pe întâia jumătate a luni Mai c., a fost ridicat și s'a trimis la oficiile protopopești.

Guvernul Iorga a dimisionat după ce a văzut că nu mai poate face față împrejurărilor din ce în ce mai grele și conflictului iscat cu finanța streină din cauza legii conversiunii datoriilor agricole. Cine-i va urma încă nu se știe. Noi dorim un guvern care să scoată țara din năcaz și să se poarte omenește cu biserica și preoțimea noastră.

Examene la Academia teologică. Examenele semestrale se vor ține între 1 și 15 Iunie a. c. Examenul *I general* (fundamental) pentru anul II se va ține în 15 Iunie; iar examenul *II general* (fundamental) pentru anul IV în 16, 17 și 18 Iunie a. c.

Încheierea festivă a anului școlar se va face Duminică, în 12 Iunie.

Corul episcopiei noastre a dat Duminică seara (29 Mai c.) un reușit concert. Darea de seamă o vom publica în nr. viitor.

Onorații colaboratori sunt rugați a trimite manuscritele pe adresa Ven. Consiliu eparhial, (pentru Renașterea) căci dacă se trimit pe adresa directă a redacției sau a redactorului, se supun taxării postale. După nouile dispozițiuni numai corespondența adresată autorităților este scutită de taxe.

În chestiunea Fundațiunii Gojdu în săptămâna trecută s'a întrunit din nou comisiunea româno-maghiară, la Ministerul de externe din București, cu gând de a o finaliza. Delegația română este prezidată de dl Ion Lapedatu, f. ministru de finanțe și dir. la Banca Națională, iar cea ungară de adv. Dr. Egri. După această consfătuire dl I. Lapedatu a plecat la Budapesta pen-

tru a perfectua acordul la care a ajuns cu delegația ungară. Pentru biserica noastră ardelenescă e o mare pierdere și morală și materială că tratativele soluționării funcțiunii Gojdu nu mai au sfârșit. Dacă delegațiunile nici de astădată nu vor ajunge la un acord, atunci întreg litigiul va fi supus judecății tribunalului internațional din Haga.

Bătăia lui Dumnezeu. Anul trecut a făcut vâlvă mondială trecerea Atlanticului până aproape de Budapesta alor doi aviatori unguri veniți pe aeroplanul „Justice for Hungary“ (Dreptate pentru Ungaria). Săptămâna trecută acești aviatori au plecat la Roma cu aceleași gânduri de propagandă iredentistă. Dumnezeu însă nu le-a ajutat căci înainte de scoborire, s'au prăbușit, aeroplanul sfărâmându-se iar aviatorii murind pe loc. Moartea lor, a adus aminte foștilor gardiști din jurul Aradului, că unul din ei aviatorul Endrész, este identic cu fostul ofițer ungar care a asasinat pe preoții Lucaș și Popescu din Șimand. Blăstămul familiei l-a ajuns pe acest asasin.

Milostenie creștinească. Duminica trecută a făcut ocolul întregii țări știrea dată de prefectul G. Tutoveanu al județului Tutova, care făcând apel la toți locuitorii județului a venit într'ajutorul sărăcimii din orașul Bârlad, — spălat a treia parte de apele furioase, — s'a trezit sosind la prefectură din aproape fiecare sat câte un car încărcat cu bucate, grâu, porumb, fasole, nuci etc., ba chiar și pânză și țoale. Din aceste donații are ce da de mâncare la cei năpăstuiți mai bine de o lună de zile. E un gest de milostenie creștinească, care prin imitație s'ar putea repeți și în alte județe, venind prin donații în natură în ajutorul șomerilor din orașe, în deosebi în părțile cu ținuturi bogate în bucate, cum e la noi Aradul, Timișoara, Oradea, chiar Tg.-Mureș și Cluj.

BIBLIOGRAFIE

„Ființa și necesitatea Misionarismului“ de Dr. Grigorie Gh. Comșa, Episcopul Aradului. Biblioteca Preotului ortodox Nr. 5. Tiparul Tipografiei Diecezane din Arad. Prețul 10 Lei. — Prea Sf. Sa Episcopul

Aradului a organizat în luna Februarie a. c., un curs misionar pentru preoții Eparhiei Aradului și la acest curs însuș P. Sf. Sa a ținut două lecții introductive, pe cari le publică în broșura de față. Cu competența sa recunoscută de Episcop misionar, P. Sf. Sa ne dă directive asupra activității preoțimii pentru trezirea, înviorarea și redeșteptarea vieții creștine și totodată trasează și liniamentele generale pentru profilaxia împotriva contagiunii eretice și pentru formarea cadrelor de credincioși conștienți și devotați Bisericii.

Recomandăm cu toată căldura această broșură de mare folos nu numai pentru preoții misionari ci și pentru toți păstorii de suflete. Se poate comanda atât la Librăria Diecezană din Arad, cât și la alte librării eparhiale din țară.

PARTEA OFICIALĂ

Nr. 227—1932.

(11) 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de preot, devenit vacant prin moartea preotului Ioan Arcaș, în parohia de clasa II-a *Miluan*, protopopiatul Unguraș, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Renașterea“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Casă parohială cu supraedificate și grădină de legumi.
2. 42 jug. 1358 st. p. sesiune parohială.
3. Una zi de lucru dela fiecare familie.
4. Stolele uniformizate și statorite pe teritoriul tractului Unguraș.
5. Salarul dela Stat.

Reflectanții — în terminul deschis — își vor înainta oficiului nostru cererile de concurs instituite cu toate documentele recerute și cu avizul nostru se vor putea prezenta în parohie pentru a face cunoștință cu credincioșii, însă fără încuviințare dela Prea Sfințitul nostru Episcop nu vor putea figura pe lista candidaților.

Unguraș, 27 Mai 1932.

În înțelegere cu Consiliul parohial din Miluan.

I. Ghiurițan, protopop.